

OMSLAGSBILD UR *Fadern, Sonen och Görän*
KALLE ASSBRING

Svenska
fotobokspriset
2017

Innehåll

Vinnare **Svenska Fotobokspriset 2017_4**

Övriga nominerade
Svenska Fotobokspriset 2017_8

Texter_18

Fotoboken – en diskussion
kring materialitet, form, text och
fotografiskt innehåll

Fotografi och känslor i fotoboken
– en läsning genom teori om affekt

Om självklarheter (och böcker)

Samtliga inlämnade bidrag
till **Svenska Fotobokspriset 2017_27**

Samtliga vinnare, nominerade och
jurymedlemmar **Svenska Fotobokspriset**
1996–2016_35

Årets jury

Nina Korhonen är fotograf född 1961 i Tammerfors och bosatt i Stockholm. Hon vann Svenska Fotobokspriset 2004 med boken »Anna Amerikan mummu« och har gett ut ett flertal böcker, den senaste på franska bokförlaget Filigranes. Hon arbetar med utställningar samt håller workshopar runt om i Europa.

Lotta Antonsson är konstnär, verksam i Berlin, och arbetar med fotografi, collage och skulpturala installationer som ofta rör sociala, politiska och konstnärliga rörelser. Hon tog examen från Konstfack 1992 och har ställt ut internationellt och nationellt sedan tidigt 1990-tal. Hon är adjungerad professor och ansvarar för masterutbildningen på Akademin Valands andra år.

Jan Töve är frilansfotograf och skribent som främst arbetar med egna projekt, utställningar och böcker. Han har genom åren ställt ut både i Sverige och utomlands, senast i samlingsutställningen »Contemporary landscapes« på Oceanside Museum of Art i San Diego. Jan Töves fotografiska fokus ligger i gränslandet landskap, människa och samhälle, vilket kommer till uttryck i böckerna »Riverside« (2007) och »Silent landscape« (2012).

Tommy Arvidson är fotograf och skribent, bosatt i Göteborg. Han driver bland annat bloggen omfotoboken.com och medverkar ofta i Fotografisk Tidskrift. Han arbetar med fotofestivaler och har varit verksam i diverse styrelser med anknytning till fotoböcker.

Björn Engberg är konstnär och arbetar främst med fotografi och video. Som en del av sin praktik driver han Moon Space Books, ett oberoende bokförlag med fokus på fotoböcker och artists' books. Tillsammans med Nadine Byrne har han även initierat Open Air Art Book Fair, en årlig bokmässa som hålls i det gröna på Långholmen i Stockholm.

Svenska Fotobokspriset 2017

Med det här magasinet vill vi bredda samtalet om fotoboken. Förutom att presentera årets vinnare och nominerade böcker, har vi bjudit in tre skribenter från nättidskriften VERK.

Det tre skribenternas texter ger olika ingångar till fotoboken och berör i viss mån även några av de nominerade böckerna. Texterna är inte avsedda att speciellt behandla årets nominerade böcker, utan ska i första hand diskutera fotoboken i ett vidare begrepp.

Vi vill på så sätt bredda och fördjupa intresset, tankar och kunskap om fotoboken som idé och genre.

Tanken är att under åren framöver ge olika skribenter utrymme att formulera sina tankar kring fotoboken. Med tiden kommer det bli en fin samling texter som skildrar hur vi ser på fotoboken och hur den synen förändras genom åren.

Till 2017 års Svenska Fotobokspris lämnades det in drygt åttio böcker. De representerar det breda fotografiska fältet och den samtida svenska fotoboksutgivningen. Böcker utgivna på eget förlag blandas med böcker utgivna på mer etablerade förlag.

Under året kommer samtliga inlämnade böcker visas som utställning på en del platser i Sverige. De utgör vad vi vet, den enda samlade möjligheten att få en överblick över svensk fotoboksutgivning.

Magnus Westerborn
magnus.westerborn@sfoto.se
Ordförande Fotoförfattarna
Svenska Fotografers Förbund

Svenska Fotobokspriset delas ut av Fotoförfattarna inom Svenska Fotografers Förbund. Priset är öppet för alla fotoböcker. Till 2017 års pris anmäldes ett drygt 80-tal böcker. En oberoende jury om fem personer nominerar fem böcker, varav en är vinnaren. Vinnande fotograf erhåller ett stipendium om 60 000 kronor, övriga nominerade 10 000 kr var. Priset delas 2017 ut för 21:a gången.

Läs mer på: www.svenskafotobokspriset.se

Vinnare Svenska
Fotobokspriset 2017_

Fadern, sonen och Göran av Kalle Assbring

»En berättelse som rör sig mellan olika tider, platser och generationer. Händelser på 1980-talet påverkar samtiden tvärs över landsgränser. Detta är en bok som utvidgar den traditionella dokumentära skildringens ramar, med en form som överraskar. Den privata tragedin växer till ett politiskt sprängstoff som påverkar många. Och alla heter de Göran.«

Juryns motivering

Fadern, sonen och Göran
Kalle Assbring
Formgivare: Sebastian Wadsted
Format: 24 cm x 30 cm
Antal sidor: 144
Vikt: 1 050 gram
Upplaga: 1 500 ex
Tryck: Livonia Print, Lettland
Bokens utgivningsår: 2016
DOKUMENT PRESS

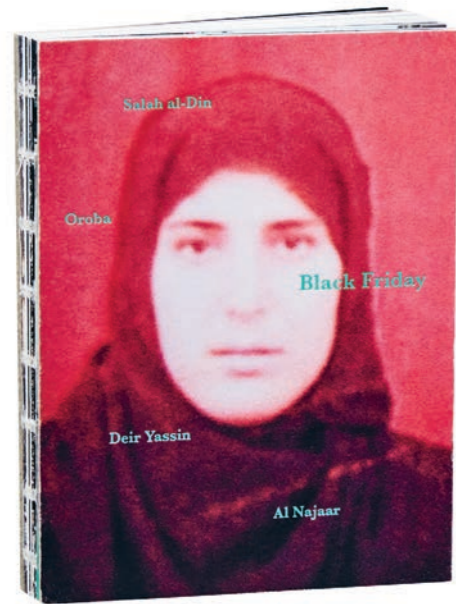
»Bokens skyddomslag visar utvikt nästan hela bilden. Ihopvikt kring bokens pärmar kommer man längre in i landskapet och närmare negativets korn. På baksidan av det utvikta omslaget finns ytterligare bilder tryckta. När vi kom fram till bokens format på 24 cm x 30 cm, kändes det perfekt, det klassiska fotopappers formatet.«

Kalle Assbring

Nominerad Svenska Fotobokspriset 2017_

Black Friday av Kent Klich

»Kent Klich slår sig igenom mediebruset med en stilsäker och till synes anspråkslös publikation, och synliggör offren i en av vår tids största konflikter.«

Juryns motivering

Black Friday
 Kent Klich
 Formgivare: Tina Enghoff
 Format: 16 cm x 12 cm
 Antal sidor: 48
 Vikt: 245 gram
 Upplaga: 1 000 ex
 Tryck: Printed and Bound in Germany
 Bokens utgivningsår: 2015
 KEHRER VERLAG

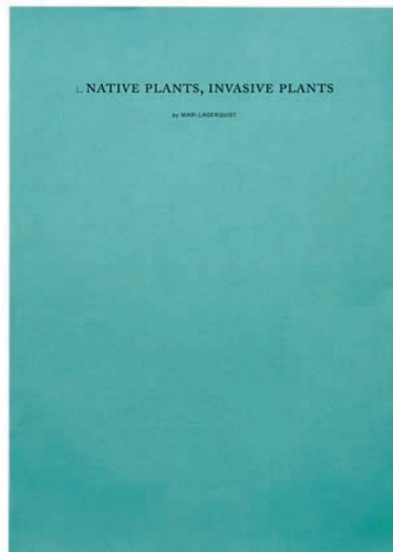

©Självporträtt

Nominerad Svenska
Fotobokspriset 2017_

Native plants, invasive plants av Mari Lagerquist

Native plants, invasive plants
Mari Lagerquist
Formgivare: Matilda Plöjel
Format: 42 cm x 29,7 cm
Antal sidor: 20
Vikt: 215 gram
Upplaga: 300 ex, specialutgåva: 10 ex
Tryck: Göteborgstryckeriet
Bokens utgivningsår: 2015
SAILOR PRESS

©Silvporträtt

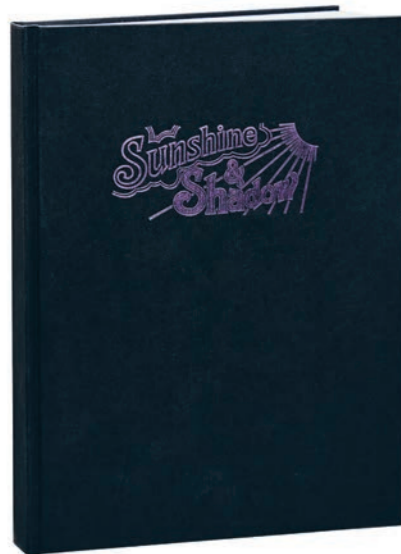
»Mari Lagerquist skapar en intressant korrespondens mellan en generös formgivning och den lilla människans historia.«

Juryns motivering

Nominerad Svenska
Fotobokspriset 2017_

Sunshine & Shadow av Helga Härenstam

Sunshine & Shadow
Helga Härenstam
Formgivare: Matilda Plöjel
Format: 27 cm x 20 cm
Antal sidor: 184
Vikt: 870 gram
Upplaga: 700 ex
Tryck: Finborg Graphic AB, Lettland
Bokens utgivningsår: 2016
SAILOR PRESS

©Självporträtt

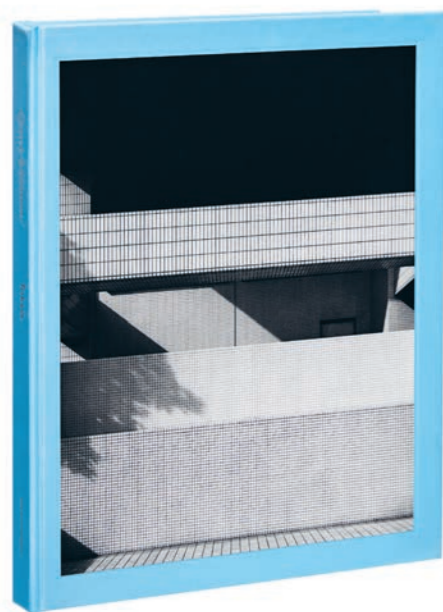

»Helga Härenstam har genom sina bilder och texter på ett personligt sätt skapat en ömsint och humoristisk värld fylld av fragmentariska berättelser.«

Juryns motivering

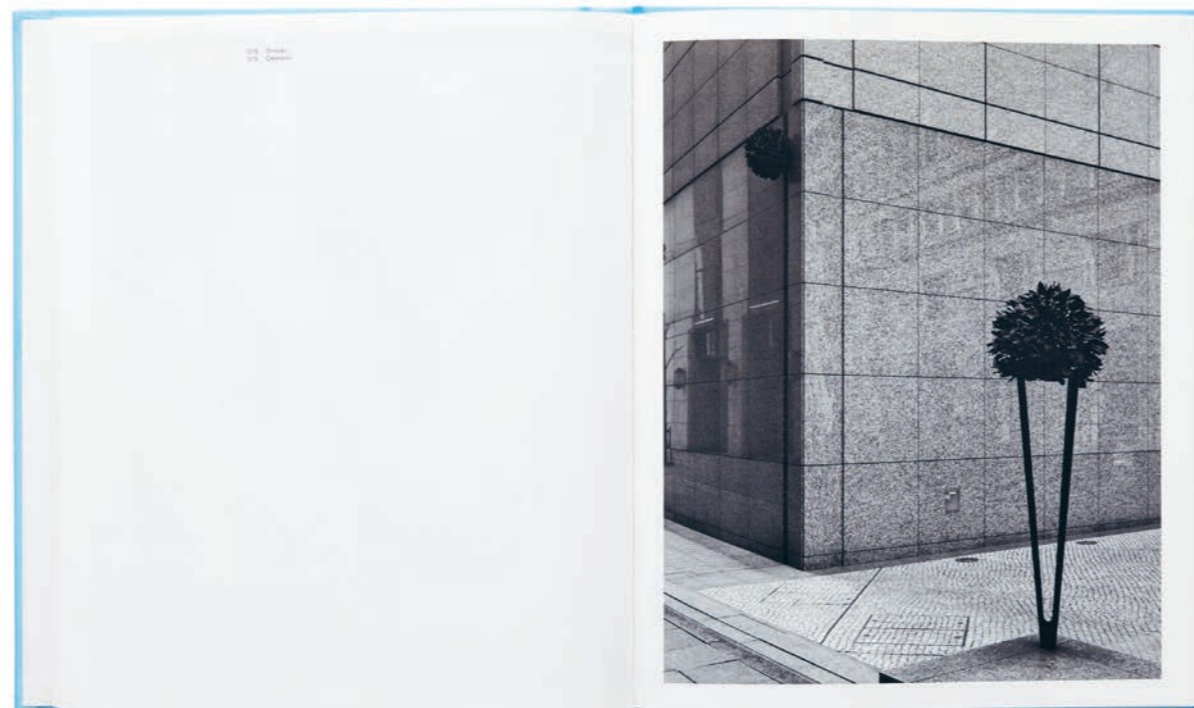
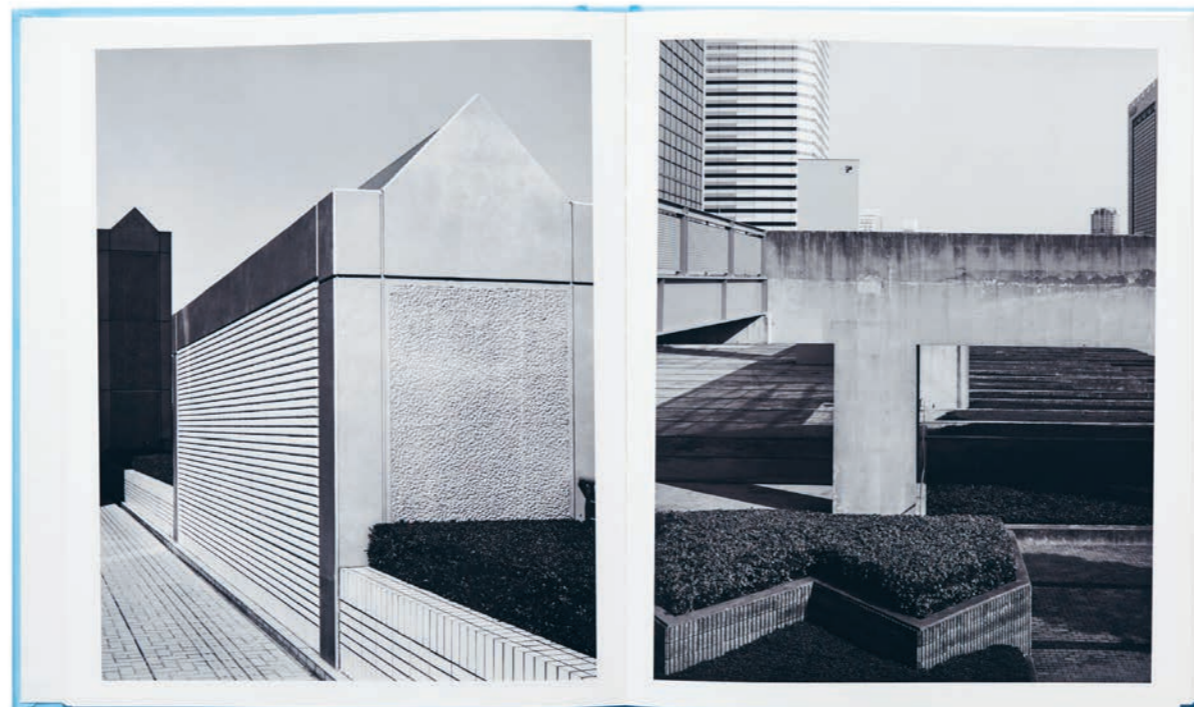
Nominerad Svenska
Fotobokspriset 2017_

Tokyo av Gerry Johansson

Tokyo

Gerry Johansson
Formgivare: Greger Ulf Nilson
Format: 30 cm x 24,5 cm
Antal sidor: 160
Vikt: 1 200 gram
Upplaga: 1 200 ex
Tryck: Göteborgstryckeriet
Utgivningsår: 2016
JOHANSSON & JANSSON AB /
ONLY PHOTOGRAPHY

»Gerry Johansson destillerar ur en myllrande storstadsmiljö fram en stramt visuell värld. Den kännetecknas av avskalad geometri, ödslighet och en ständigt närvarande absurdism.«

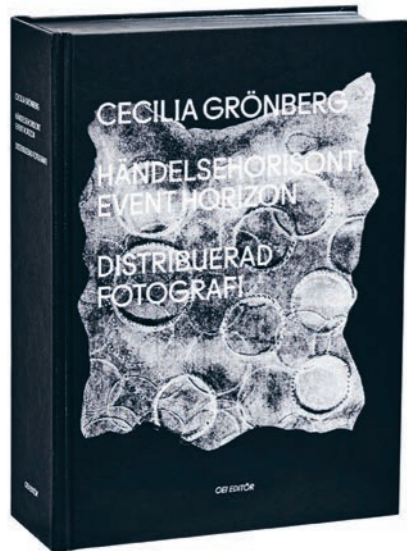
Juryns motivering

©Självporträtt

Hedersomnämning
Svenska Fotobokspriset 2017_

Händelsehorisont || Event horizon. Distribuerad fotografi av Cecilia Grönberg

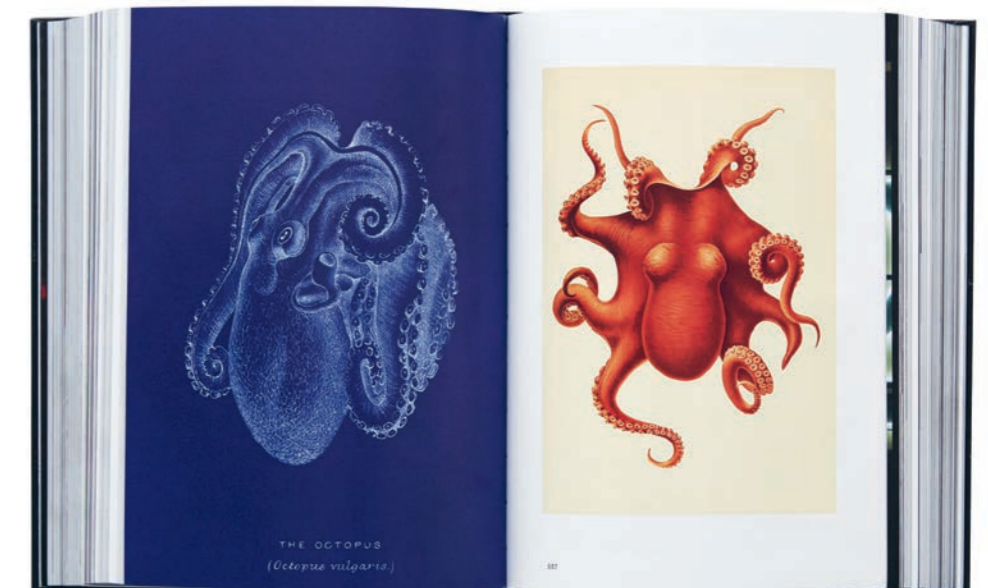

Händelsehorisont || Event horizon.
Distribuerad fotografi
Cecilia Grönberg
Formgivning: Cecilia Grönberg
Typografisk formgivning: PWR studio
Format: 17,5 cm x 24 cm
Antal sidor: 1012
Vikt: 2 535 gram
Upplaga: 800 ex
Tryck: Göteborgstryckeriet
Bokens utgivningsår: 2016
OEI EDITÖR

»En slags uppslagsbok som diskuterar hur vår syn på vad fotografi är, har förändrats. I skiftet mellan den analoga och digitala bilden pågår en omförhandling som ännu är svår att se. Grönberg leder oss in i fotografiets nya sköna värld.»

Juryns motivering

Fotoboken_ en diskussion kring materialitet, form, text och fotografiskt innehåll

Text: Linda Bergman

Skulle en digital bok kunna vinna Svenska Fotobokspriset eller handlar priset och fotoboken alltför mycket om materialitet för det? Materialitet är ett populärt ord i dag när man talar om fotografi i konstsammanhang.

I kontrast till en digital värld söks ett förstärkt materiellt uttryck. I fotografiska utställningar försöker man alltmer att flytta ut bilden i rummet, experimentera med material och hantera fotografiet i ännu högre grad än tidigare som objekt. Det printas och överförs emulsion på trä och sten, görs runda fotografier infogade i glas och det är återigen väldigt populärt att arbeta i collageform. Montering och ramning är sedan länge viktigt. Med tillgång till både analog och digital teknik är i dag också möjligheterna i pappersval och storlek på de fotografiska verken oändlig. När det kommer till boken finns det ytterligare en dimension till varför materialiteten är viktig. Upplevelsen av en bok har möjligheten att inte bara vara visuell utan också taktil. Boken är något man ju faktiskt håller i och tar på, till skillnad från konst på väggen och bilder på en datorskärm.

Fotobokens materialkänsla och visuella kvalitet kan vara lika viktig som den fotografiska printens, om man inte avsiktligt vill visa att boken innehåller reproduktioner av fotografiska verk vill säga. Där beror det på hur man ser på fotobokens funktion i den egna produktionen. Tänket kring att bilderna tydligt ska vara reproduktioner i bokform är något jag mött hos en del konstnärer som arbetar med fotografi och där de fotografiska verken anses vara det primära i dennes konstnärskap. Där används boken snarare som ett redskap för att ge en översikt över den konstnärliga produktionen, ett slags referensmaterial. Jag har naturligtvis också mött förhållningssättet att boken är primär eller lika viktig, ett konstverk i sig.

Att göra en tryckt fotobok gör det möjligt att sprida sina fotografier i kontrollerad form och göra dem tillgängliga för en större publik än genom att enbart visa sina verk i en utställning och sälja sin konst i en liten upplaga. När fotografier visas på nätet kan de alltid spridas vidare okontrollerat, beskåras och förlora sin kontext. I den fysiska boken styrs format, material, yta och bildföljd.

I dessa digitala tider kanske det dock mer och mer blir så att vi inte har böcker på samma sätt som tidigare i våra hem. Hur ser då framtiden ut för den tryckta fotoboken? Kan det vara så att om den ses mer som ett objekt, ett konstnärligt verk som inte kan ersättas av digital teknik, att den i själva verket har ett växande tomrum att fylla? Inredning har uppenbarligen blivit viktigt men få saker i hemmet skvallrar på samma sätt som en bokhylla, skivsamling, ett filmbibliotek eller

konsten på väggarna om vem personen som bor där är och är med att skapa ett hem som känns personligt. Om bokhyllan tar mindre plats och skivsamlingen förflyttas till ett konto på en musik tjänst och också filmerna streamas så tänker jag att vikten av konsten på väggarna (eller på andra ställen i rummet) och boken som konstobjekt ökar. Fotoboken, som diskuteras här, får ett nytt egenvärde. Bokens form och innehåll blir nämligen också ett uttryck för ägarens identitet och intressen.

När jag får listan med bidrag som är nominerade till årets fotobokspris slås jag av att de som formgivit böckerna inte är omnämnda. Nu tror jag inte att det bortses från formen, vilken står inskriven i kriterierna för bedömningen. Den är naturligtvis en viktig del och det syns på de nominerade och prisade bidragen och på att vissa formgivare är återkommande i tävlingen (i år har alla formgivare arbetat med bidrag som nominerats och prisats i tävlingen tidigare). Vad är det för format, hur känns pappret, hur ser trycket ut, hur fungerar bokens rytm och upplägg? Går det lätt att läsa den eventuella texten? Hur uppfattar man boken som helhet? Formgivarnas inflytande över den färdiga fotoboken varierar såklart beroende på hur mycket plats som ges eller tas i processen. I vissa fall tas ingen extern person in alls utan fotografen gör allt själv men det finns också många exempel på fotoböcker där formgivaren även i någon mån agerat som redaktör och fått ta stor plats både vad det gäller form och innehåll.

Något som också kan diskuteras är den eventuella texten. Hur mycket plats får den ta i en fotobok? Martin Parr och Gerry Badger har tillsammans gjort översiktsverket »The Photobook: A History« (i tre volymer) och deras definition av vad en fotobok är lyder: »a book – with or without text – where the work's primary message is carried by photographs«.¹ Här degraderar man texten till att få vara enbart stöttande eller framhävande om boken ska definieras som en fotobok. Fotografierna får alltså inte vara av sekundär karaktär i förhållande till det skrivna ordet. Det är givetvis svårt att avgöra var brytpunkten är och när texten tar överhand. I övrigt kan man också säga om deras definition att det kanske inte behövs ett tydligt budskap eller en berättelse. Jag tycker dock att det är en styrka att det är så svårt att ringa in fotoboken (det går också att gräva djupare och diskutera beteckningen/termen Artists' book). Det som är svårdefinierat är ofta intressant och bjuder på möjligheter att utforska nya sätt att kommunicera.

När jag tänker på likheter och skillnader mellan fotoboken och den rena textboken finner jag paralleller mellan fotoböcker och poesiböcker. Dels för att båda genrerna oftast har en begränsad marknad, vilket också intressant nog verka inge en kreativ frihet, och för att just böckernas materialitet tillåts ha betydelse. En kompensation för kvantitet blir i bästa fall kvalitet, vilket på gott och ont ibland följs av exklusivitet. Även hur man hanterar texten respektive bilden i dessa två genrer är intressant. Placeringen av orden i diktböcker är som för bilderna i en fotobok otroligt viktig. Ett intressant fenomen att ta upp är hur intresset för ungdomsdans har exploderat. Böckerna känns väldigt samtida och jag ser kopplingar till hur fotoböcker hanteras formmässigt. Ett namn att nämna här är Signe Gjessing och när jag tittar efter i en av hennes diktsamlingar, »Ut i det o-lösa«, ser jag att det faktiskt är Lars Sundh som står för typografin (Sundh vann Svenska Fotobokspriset med »Ajax och Kingston« 1997). I Sverige tänker jag omedelbart på Lotta Lotass, som använder bokens form för litterära experiment. Hon har skapat en spännande trilogi där »Den vita jorden« består av textstycken lösa i en ask där varje läsare själv ordnar de 148 texthäftena/bladen till en berättelse;

»Vad är det för format, hur känns pappret, hur ser trycket ut, hur fungerar bokens rytm och upplägg? Går det lätt att läsa den eventuella texten?«

1. Edited by Patrizia Di Bello, Colette Wilson och Shamoon Zamir, *The Photobook – from Talbot to Ruscha and Beyond*, Ibtauris New York 2012, s.3.

»... det finns en stark tradition av dokumentärt och så kallat subjektivt fotografi i Sverige«

»Den röda himlen« som utgörs av en enda 100 sidor lång mening (som i en lång monolog) och »Den svarta solen« uppbyggd som en textlabyrinth.

Kanske är det tryckta böcker där man arbetar extra med form och materialitet som har störst förutsättningar att stå emot de digitala alternativen. Om jag återkommer till frågeställningen i inledningen på denna text så tror jag dock att vi bara har sett början av en digital utveckling då det kommer till fotobaserade publikationer.

Om fokus flyttas till det fotografiska innehållet är det tydligt att det i böcker som nominerats till Svenska Fotobokspriset under åren går att se att det finns en stark tradition av dokumentärt och så kallat subjektivt fotografi i Sverige. Det finns konceptuella bidrag men väldigt få exempel på iscensatt fotografi och studiofotografi. I juryns kriterier för bedömning går det att läsa att det egna fotografiska författarskapet ska stå i centrum och att böckerna bedöms efter innehållets idé och genomförande. Bokens och innehållets kvalitet liksom fotografiernas verkshöjd och originalitet ska tillmätas stor vikt och det ska finnas en korrespondens mellan den fotografiska gestaltningen och bokens form.²

Årets nominerade fotografer till Svenska Fotobokspriset är en erfaren skara. De har alla givit ut fotoböcker tidigare och när det kommer till priset måste det nämnas att Kent Klich har vunnit utmärkelsen två gånger och varit nominerad ytterligare två gånger utan att vinna. Gerry Johansson har nominerats två gånger tidigare. De som har formgivit årets böcker är Matilda Plöjel (*Sunshine & Shadow* av Helga Härenstam och *Native plants, invasive plants* av Mari Lagerquist), Greger Ulf Nilson (*Tokyo* av Gerry Johansson), Tina Enghoff (*Black Friday* av Kent Klich) och Sebastian Wadsted (*Fadern, Sonen och Göran* av Kalle Assbring). Alla fyra formgivare har tidigare varit med om att en bok de arbetat med vunnit Svenska Fotobokspriset.

Den amerikanske fotografen och fotobokskonnässören John Gossage sammanfattar hur han tycker att en fotobok ska vara uppbyggd:

»Firstly, [the book] should contain great work. Secondly, it should make that work function as a concise world within the book itself. Thirdly, it should have a design that complements what is being dealt with. And finally, it should deal with content that sustains an ongoing interest«.³

Jag fastnar vid att Gossage vill att boken ska fungera som en egen värld innanför dess pärmar och hur han eftersöker ett verk som behåller ett återkommande intresse. Jag tänker på filmskaparen Peter Greenaway och hans sätt att göra film. Scenerna byggs upp som separata konstverk, Greenaway arbetar ju också som bildkonstnär, och jag minns hur han i en dokumentär sa att han vill att publiken ska återvända till hans filmer gång på gång om möjligt. En fotobok, om den är bra, går alldeles utmärkt att »läsa om« och dyka in i lite varstans. Kanske är det för att det, precis som i Lotta Lotass »Den vita jorden«, finns så många »delverk« i verket och att sätten att ta till sig innehållet och tolka det erbjuder oändliga möjligheter.

Linda Bergman

är chefredaktör för och grundare av *Verk* tidskrift, kurator, konstvetare och konstnär. Linda Bergmans fokus är kamerabaserad konst.

2. Kriterier hämtade från Svenska Fotoboksprisets hemsida: www.svenskafotobokspriset.se

3. Darius D. Himes och Mary Virginia Swanson, *Publish your own Photography Book*, Princeton Architectural Press New York 2011, s. 84.

Fotografi och känslor i fotoboken

En läsning genom teori om affekt

För många år sedan nu, på en resa längs franska atlantkusten var jag djupt försjunken i Roland Barthes klassiska bok om fotografi; *Camera Lucida*¹. Jag minns hur jag tog ett porträtt av mitt resesällskap i ett av de mäktiga höga fönstren på det lilla pensionat vi övernattade i. Samtidigt funderade jag på Barthes stycke i boken där han skrev om döden i relation till fotografi. Hur han efter moderns död, sökte i fotoalbum efter den sanna bilden av henne, och fastnade vid ett fotografi där hon fortfarande var en liten flicka i all sin oskuldsfullhet. Han skrev hur han likt grekerna träder in i döden baklänges: genom att se på bilder av sin mor från gammal till ung genom fotografierna han funnit. I ett annat kapitel redogjorde Barthes för hur döden måste få finnas någonstans i ett samhälle, om inte inom religion så kanske inom fotografi, vilket ofta skapas för att bevara livet, men i själva verket producerar en form av en platt död. Detta minns jag att jag tänkte jag på när jag tog bilden, hur den kommer överleva mig själv och personen på fotografiet. Nu ligger den solblekta papperskopian tillsammans med negativet i en låda sedan många år och personen på bilden finns inte längre i livet.

Barthes text är starkt präglad av känslor i relation till fotografi. Elspeth H. Brown och Thy Phu skriver i boken *Feeling Photography* hur Barthes i *Camera Lucida* inledningsvis redogör för hur han kommer att låta sig guidas av känslor när han ser på fotografi. Brown och Phu förklarar hur vi alla på ett självklart vis relaterar med känslor till fotografi. Som när vi ser ett våldsamt motiv och svarar med avsky och skräck, när vi ser på bilden i plånboken av våra nära och kära, eller när vi ser fotografiet på skrivbordet som påminner oss om den vi förlorat. Vidare diskuterar de hur ett skifte, inom humaniora kallad the Affektive Turn ändrar fokus från tänkande fotografi, som en produktion av mening till kännande fotografi där läsning av ett fotografi förutom tanken även sker genom en bred spektra av teori kring affekt dvs. en känslobaserad, kroppslig förnimmelse.²

Hur kan vi hantera det faktum att fotografi fryser ett ögonblick? Barnen är alltid små, och själva är vi unga för evigt på en bild. I samma sekund som ljuset når negativet/sensorn i kameran, kommer det ögonblicket aldrig åter. Det hjälper inte att bilden finns, vetenskapen om den förlorade stunden överskuggar resultatet. Genom att lyfta upp spår av känslor och/eller affekt i två av böckerna som är nominerade till Svenska Fotobokspriset 2017, *Sunshine & Shadow* av Helga Härenstams och *Fadern, sonen och Göran* av Kalle Assbring, vill jag se på hur fotografi och text kan fungera för att bena ut och se på vår omvärld, genom en personlig ingång hos respektive fotograf.

Text: Susanne Fessé

1. Roland Barthes, *Camera Lucida : reflections on photography*, översatt till engelska av Richard Howard (London : Vintage, 2000)

2. Elspeth H. Brown och Thy Phu i *Feeling photography*, Elspeth H. Brown and Thy Phu, red. (Durham : Duke University Press, 2014)

»*Sunshine & Shadow* utmanar och leker med idén om verklighet, kronologi och historiskrivning genom att skapa ett uppluckrat narrativ där händelser och tankar ur en period av konstnärens liv (översatt till fotografier och texter) vacklar fritt och visar vardag, saga, konstruktion, solsken och skugga.«

Helga Härenstams *Sunshine & Shadow* är uppdelad i 20 kapitel som alla inleds med ett mycket kort stycke text med samma början. Meningarna inleddes med de två orden: I vilket, som sedan följs av en beskrivning av vad som skulle kunna vara ett fotografi, en händelse, en tanke, ett minne eller en fantasi. Det ringar in läsningen och får likt en bildtext mig att associera till egna erfarenheter och tankar. På en bild håller en flicka upp en t-shirten med texten »Nobody lives forever« framför sitt ansikte, där hon står i den uppblåsbara plastpoolen, mitt i villaträdgården. Bilden sammanfattar livet i relation till fotografi. Bilder av livet själv följer genom boken. Bebisar, lite äldre barn, föräldrar och gamla, alla i ett icke kronologiskt narrativ. Boken är lite som en tanke, den flyter i tid och rum. Vissa episoder känns vansinnigt jordnära, som de inledande bilderna med fyrverkerier, en man framför en industribyggnad, och sedan i bilen med den lokala fabriken utanför vindrutan. Andra partier är snarare surrealistiska då Härenstam med hjälp av ljus, perspektiv och motiv skapar fotografier som inte stämmer med verkligheten och därmed arbetar med känslor som osäkerhet. En leksak får en skrämmande siluett, skuggor är svåra att placera källan till och människor ser ut att ha placerats ut i märkliga miljöer.

Men här finns även den förmodade familjen, mitt i en mix av fiktion och verklighet. Bebin som vaken och sovande, mannen i motljus och den unga flickan badande i fjädrar från en trasig kudde. Det är oklart vad som är ögonblicksbilder och vad som är iscensatt, och ej heller av relevans. Kapitel 18 inleds med texten: »In which someone dies (and must return all the words she learned as a child). We inherit a photo album (but we don't know who anyone is)«. En av bilderna i kapitlet föreställer ett gammalt grönt fotoalbum med samma titel och typsnitt som boken. En annan en man och ett litet barn i kyrkan och ett par fotografier visar bokmärken och gamla leksaker. Konstellationen av text och bild för tankar till alla de svartvita fotografier av släktingar utan namn som finns, glöms bort och hittas av någon i ett album. *Sunshine & Shadow* utmanar och leker med idén om verklighet, kronologi och historieskrivning genom att skapa ett uppluckrat narrativ där händelser och tankar ur en period av konstnärens liv (översatt till fotografier och texter) vacklar fritt och visar vardag, saga, konstruktion, solsken och skugga.

Boken *Fadern, sonen och Göran* av Kalle Assbring inleds med en text som är en nästintill klinisk beskrivning av hur Assbrings far Göran Assbring 1983 dödas i ett bakhåll under ett uppdrag som fotograf i Eritrea. Assbring redogör ur olika vinklar vad som kan ha hänt, vilka källor han använt sig av och slutligen olika tänkbara förklaringar till mordet.

I nästkommande text får vi en överblick av Eritreas historia, ett land som genom tiden varit koloni till Italien och sedan styrt av England (under FN:s överinseende) för att efter självständigheten ligga i konflikt med grannlandet Etiopien. I den tredje texten läser vi om familjens dödsbesked och Assbrings barndom efter mordet, samt en personlig redogörelse för Göran Assbrings bakgrund och det bokprojekt som faderns sista resa skulle resultera i. I nästa text skriver Assbring om sin egen resa genom projektet. Han beskriver hur han träffar högt uppsatta personer i Eritrea, hur han besöker sin faders första grav och om hans utställning

i landet under närvaro av Eritreas president. Allt detta sker under en tid när han är lika gammal som hans far blev, och väntar sitt första barn. Vi får berättat hur Assbring får kontakt med ett flertal män som döpts efter hans far, och nu bär namnet Yuran, allt utifrån den tradition som finns inom frihetsrörelsen i Eritrea att låta namnet på döda krigare leva vidare. I slutet av texten får vi veta hur livet blir skört på grund av en hjärntumör som upptäcks hos Assbring, men även om en stolthet i att lyckats slutföra projektet.

Det följer ytterligare ett antal stycken text som är beskrivningar av de personer med namn Yuran som Assbring får kontakt med. Boken består av mycket text, och jag tänker att den behövs för att sedan se på fotografierna och få en rimlig kontext till historien. Fotografier består av nytt och äldre fotografiskt material, som hänvisas till i texterna, bilder från Assbrings resor till Eritrea, men framför allt porträtt och miljöbilder kring de olika män med namn Yuran som Assbring har träffat. Hans sökande efter faderns historia spreds till att knyta kontakt med alla de personer som fått faderns namn och dokumentera deras levnadsöden. Bokens titel refererar till tro; Fadern, sonen och Göran (istället för del heliga anden). Tro innefattar en mängd olika känslor så som hopp, kärlek, lycka, sorg och lugn.

Det är omöjligt att bortse ifrån det sorgearbete som ligger i direkt anslutning till Assbrings bokprojekt. En förmodad upprättelse, ett svar på vad som hänt, och en möjlighet att gå vidare.

Båda böckerna ovan skulle tappa oerhört mycket om jag läste verken endast utifrån en idé, tanke eller estetisk relevans. Det är svårt att bortse från de känslomässiga aspekter som finns i respektive arbete. Familjen som motiv i fotografi innefattar det mest kära en människa kan relatera till. Livets uppkomst, åren som går och sedan döden som slut. Assbring arbetar med mordet på sin far, om vad som hänt för att bena ut en struktur av sin verklighet genom många olika vinklar. I arbetet kan jag tycka mig se känslor av sorg och saknad efter faderns död, tro inför framtiden men även kontroll över vad som hänt. Härenstam fotograferar skeenden ur livets gång och i relation till tid, fiktion och narrativ, livet innefattar känslornas alla sidor som av sorg vid dödsfall och separation, glädje över ett nytt liv men även likgiltighet vid tristess. Likt Barthes söker Härenstam spår i ett grönt album och översätter det till sin egen bok, medan Assbring ser på bilder av sin far innan mordet, för att med hjälp av olika människors öden lägga ett pussel om sin egen historia. Så hur hanterar vi det faktum att fotografi fryser tiden? Frågan är och förblir obesvarad. Det är upp till alla som arbetar med det fotografiska mediet att hitta sina egna svar. Om vi kan erkänna känslor som viktig del vid läsning av fotografi och därmed använda oss av affektteori kan vi se på hur det personliga fotografiet växer till att bli en mer allmän projektionsyta för personliga, politiska och sociala frågor samt viktiga historiska skeenden.

_Susanne Fessé

är ansvarig utgivare på och grundare av Verk tidskrift, curator och konstvetare med inriktning mot fotografi och video.

»Det är omöjligt att bortse ifrån det sorgearbete som ligger i direkt anslutning till Assbrings bokprojekt. En förmodad upprättelse, ett svar på vad som hänt, och en möjlighet att gå vidare.«

Om självklarheter (och böcker)_

Text: Björn Larsson

Det är alltid skönt med självklarheter och att slippa förklarande beskrivningar mellan sig själv och omvärlden. En bok är en sådan sak som alla vet vad det är utan närmare ordande. Man säger bok – och alla förstår. Minsta lilla barn gör tidigt erfarenheten att böcker visserligen också går att tugga på och riva sidorna ur men att de framför allt innesluter ett berättande mellan pärmarna.

Vad vi menar med bok är väl egentligen en codex. Det vill säga en ryggbunden bok som bläddras i, till skillnad från en bokrulle som är ett långt papper eller pergament som rullas ut för att läsas. Codex är grekiska för tråkloss och syftar på bokbindningstekniken att ge stadga åt en samling ark med hjälp av träklossar eller skivor. En fotobok borde då inte vara så svårt att förstå. En codex som innehåller fotografier. Och i analogi är då till exempel en fågelbok en bok som innehåller fåglar, och så vidare. Det skulle utan tvekan förenkla livet om allt var så enkelt. Nära självklarheter ligger det förväntade och vanliga och en fråga som gör sig påmind är hur roligt det skulle vara i längden utan komplicerade sammanhang? Med för mycket självklarheter gör det triviala sig lätt påmint även i de mest speciella av sammanhang. Så även i böckernas värld.

En fågelbok innehåller ju inte fåglar utan bilder av fåglar. Hur är det då med en fotobok – innehåller den bilder av fotografier? Ja, det är helt möjligt att den gör så, men det är inte en nödvändighet. Ett är klart och det är att en viss slags fotografier premieras framför andra när vi pratar om fotoboken. Kanske är det helt naturligt och ett utslag av vad som är aktuella och brännande frågeställningar för samtiden. Samtidigt kan äldre fotografiskt material lyftas fram genom problematiseringar av någonting som för en dåtid framstod som ointressant men som tiden och samtidshistorien gjort åter aktuella.

Som genre betraktat delar fotoboken släktskap med Artists' book-traditionen. (Eller om man översätter detta till svenska – konstnärsbokstraditionen.) De två genrerna delar bland annat ett fokus på visuella egenskaper och ett författarskap som inte nödvändigtvis sker med skriftspråk även om det långt ifrån är uteslutet. Båda genrerna låter sig svårligen beskrivas eller definieras genom att de uppfyller vissa kriterier, inte ens traditionellt konstnärliga kriterier (vad nu det skulle vara). En av auktoriteterna inom fältet, Johanna Drucker, beskriver Artists' books inte som någonting som går att särskilt urskilja på individboknivå men att man kan betrakta genren som ett fält av aktiviteter.¹ Det skulle säkert kunna vara möjligt att se på fotoboken på ett liknande sätt, som ett aktivitetsfält med många aktörer.

Alltså, fotoboken är någonting som har ett flertal utövare både i vår samtid och sett bakåt i historien. Det finns ett antal möjliga sub-genrer som existerar parallellt och oberoende av varandra. Det finns litteratur om fotoböcker. Det finns bedömare, utmärkelser och akademisk verksamhet i och runt fotoboken. Och det finns förlag, mässor, samlare, tryckare och tänkare vars arena är foto-

1. Johanna Drucker, *The century of artists' books*, DAB, 1995

bokens. Fotoboken blir först och främst synlig just genom att det utkristalliseras ett fält som använder det som begrepp. Svenska Fotobokspriset är just en av det svenska fältets fokuspunkter. I centrum för priset står vad som beskrivs som ett fotografiskt författarskap.

En fråga är i vilka sammanhang det är intressant att säkerställa en rägång eller en skiljelinje mellan fotoboken, konstnärsboken eller andra böcker? Fotoboken pekar ju på ett medium, fotografi, som avgränsar en del men också gör det enkelt att förstå vad det handlar om. En bok med fotografier i. Men fotografier finns i de flesta böcker som ges ut utan att vi för den skull tänker på dem som fotoböcker. Fågelböcker är ett exempel. I kokböcker, för att ta ett annat exempel, är fotografier allt som oftast väldigt dominerande. Kan då kokböcker anses vara fotoböcker eller konstnärsböcker? Knappast, de är en egen genre, och på ett liknande sätt faller många andra genrer med fotografi ur ramen. Fågelböcker däremot, skulle nog kunna befinna sig i fotoboks-genren även om den snarast hamnar i en av fotobokens subgenrer – naturfotoboken med ett eget fält av aktiviteter.

Biblioteksvärlden har det inte alltid lätt när det kommer till kategorier av böcker som inte är helt tydliga eller formulerade². Inte minst då olika former av kamouflage är en slags strategi för foto- och konstnärsböcker. Att använda sig av en igenkännbar genre och på så sätt verka subversivt genom sin form kan vara ett effektivt sätt. Men strategin riskerar samtidigt att vara så effektiv att ingen någonsin ser igenom förklädnaden. »+10°C³ av Carl Johan Erikson och Karin Willén är ett exempel på en konstnärsbok klädd i kokbokskläder. Boken är och fungerar också som en kokbok, med recept och bilder på mat, och hamnar med största säkerhet på kokbokshyllan om man inte är uppmärksam. Men boken är snarare att betrakta som en konstnärs bok som vill problematisera mänsklig påverkan på natur och mat råvaror i närheten av svenska kärnkraftsanläggningar.

Man skulle kunna se fotoboken som en liten tårtbit (för att fortsätta i köket) i den större konstbokstårtan. Men kanske då en bit med en speciell relation. Den bok som för många tryckare ses som konstnärsboken par préférence är just en fotobok, eller en lång rad av böcker av Ed Ruscha. Mellan 1962 och 1978 producerade han 16 böcker med olika samlingar av fotografier med speciella numerärer eller attribueringar. Först ut var Twentysix Gasolinstations och den har kommit att bli så pass stilbildande för bokutgivning bland bildkonstnärer att det bildat en helt egen genre av böcker och efterföljare.

En självklarhet är inte med nödvändighet någonting som går att med rätta bedöma utan att ta sig igenom helheten. Codex kan också betyda lagsamling och i Sverige är Norstedts årligt utgivna Sveriges Rikes lag (den blå lagboken) en författningssamling i konsoliderad form som många känner igen utseendet på

2. »Artists' books gäcker den rådande ordningen på biblioteket, den föremålsstatus de självklart har som konstobjekt måste jämkas med biblioteksinstitutionens informations och dokumentbegrepp. En artist book är ändå ofta tryckt på papper som bundits eller häftats, ett medium som biblioteken av tradition har stor vana att hantera. Men hanteringen av böcker av den här typen kompliceras av att de på en samma gång är både litteratur och konstobjekt. I artists books ska bilder och, eller text och utformning ses som likvärdiga, samtidiga och oskiljaktiga element. Biblioteken har svårt att ta vara på böckernas unika kvaliteter och det resulterar i att de snarare blir varken det ena eller det andra.« Katinka Ahlbom, *Från konstverk till dokument – Artists' books och bibliotek*. Uppsatser inom biblioteks- och informationsvetenskap, nr 391, ISSN 1650-4267

3. +10°C, *recept från Forsmarks skärgård*, Jon Brunberg Förlag, 2016

Samtliga inlämnade bidrag till Svenska fotobokspriset 2017_

»Man skulle kunna se fotoboken som en liten tårtbit (för att fortsätta i köket) i den större konstbokstårtan.«

men få har läst. Vi vet hur den ser ut och tar för självklart att det finns ett innehåll som är av största vikt för våra liv. Men det stora flertalet, vi nöjer oss med vetenskapen om att innehållet gäller och är rimligt utan närmare kontroll. Varje år utkommer en ny och delvis förändrad version. Detta med förskjutningar i bokens innehåll speglar bland annat förändringar i tolkningen av bokens innehåll och mening och samhällets tolkning av bokens funktion – lagarna. Det finns ju en mängd lagböcker i världen. Många av dem skulle kunna härledas till de förtäta- de regler som Moses erhöll ur Guds hand på Sinaiberget. Ortodoxa uttolkare av religion vill gärna se budorden som eviga och självklara sanningar.

I arbete med böcker eller publikationer författade av konstnärer/fotografer och gjorda av konstnärer/fotografer är alla steg i processen uppe för förhandling. Beroende på hur förhandlingarna faller ut ligger nu förhoppningsvis boken framför dig. Här möts läsaren och författaren. I mötet ryms både möjligheter och risker. Som med det mesta finns det många (foto)böcker och det finns bättre och sämre (foto)böcker. Fältet Fotoboken har en förväntad publik med förväntningar. Till dem och till andra läsare vänder sig boken ifråga med sitt innehåll, språk och kvalitet.

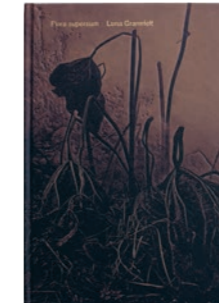
En av de nominerade för året 2016 är Kalle Assbrings bok Fadern, sonen och Göran. Det är till exempel på en bok som inte låter sig förminska eller kontrolleras av några iförhand uppställda kriterier eller förväntningar. Boken lyckas med konststycket att vara både smärtsamt personligt förankrad, reflekterande över (reportage)fotografins och nyhetsbevakningens politiska aspekter och samtidigt ge en samtida bild av en av vår samtids största frågeställningar – den om geopolitiska förutsättningar och migration. Fotografen, Göran och pappan är västvärlden kanaliserad i en och samma person som genom sin bortgång får ge plats för eftertanke och reflektion, både som individ och som del av någonting större.

En hel del talar för att Fotoboken som genre uppslukas eller införlivas i genren konstnärsboken. Säkert blir det mer och mer komplicerat att upprätthålla avgränsningar eller kriterier oavsett vilja oc att de två i alla fall smälter samman allt mer då likheterna är så övervägande. Kanske finns det bara bättre och sämre böcker. Och så är det väl med de bra böckerna, de är självklara, men först efter en genomläsning.

_Björn Larsson är konstnär och verksam som pedagog på Kungliga Konsthögskolan.

Once there were polaroids
Jonas Wettre
Medförfattare: Jim Dine, Mauro D'Agati, Stephen Herchen
Formgivare: Jonas Wettre
STEIDL VERLAG

Flora supersum
Lena Granefelt
Medförfattare: Ulrika Kärnborg, Bella Linde
Formgivare: Patric Leo
BOKFÖRLAGET ARENA

The swiss
Christian Nilson
Medförfattare: Jon Bollman
Formgivare: Greger Ulf Nilson
SCHEIDEGGER & SPIESS

In absence
Monika Macdonald
Formgivare: Patric Leo
KEHRER VERLAG

Limbo
Johan Sundgren
Medförfattare: Lars Palmgren
Formgivare: Gösta Flemming
JOURNAL

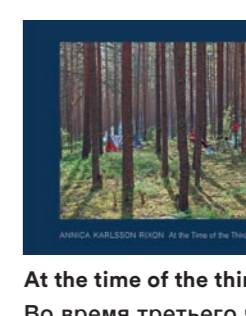
10°C – Recept från Forsmarks skärgård
Carl Johan Erikson
Medförfattare: Karin Willén
Formgivare: Carl Johan Erikson, Karin Willén och Johanna Finne
JON BRUNBERG FÖRLAG

Black Friday
Kent Klich
Formgivare: Tina Enghoff
KEHRER VERLAG

The tarn
Jakob de Tobon och Boe Marion
Medförfattare: Marion Jaklin
Formgivare: Jakob de Tobon
JAKOB DE TOBON OCH BOE MARION

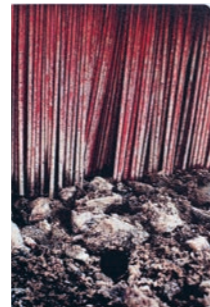
**At the time of the third reading/
Во время третьего чтения**
Annica Karlsson Rixon
Medförfattare: Nadia Plungian, Sasha Semyonova m.fl
Formgivare: Leoform
ART AND THEORY

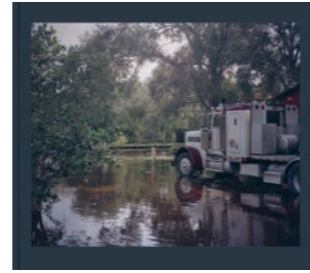
Cyklar som far illa
 Maria Knyphausen
 Formgivare: Maria Knyphausen
 och Konst & Teknik
 MARIA KNYPHAUSEN

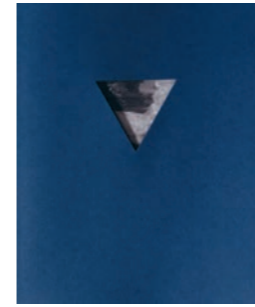
Where the children sleep
 Magnus Wennman
 Medförfattare: Carina Bergfeldt, Erik Wiman, Jan Broman, Magnus Wennman, Per Broman
 Formgivare: Loreen Lampe
 KEHRER VERLAG

Phone diary XV
 Jerker Andersson
 Formgivare: Johannes Molin
 JERKER ANDERSSONS FÖRLAG

Hurricane season
 Hannah Modigh
 Formgivare: Patric Leo
 BOKFÖRLAGET MAX STRÖM

Floating
 Kicki Lundgren
 Formgivare: Gösta Flemming
 JOURNAL

Göinge – det gröna rummet
 Sven Persson
 Formgivare: Louise Persson
 SWELO MEDIAPRODUKTION AB

In place of memory
 Linda Maria Thompson
 Formgivare: Anders Örtegren
 TEG PUBLISHING

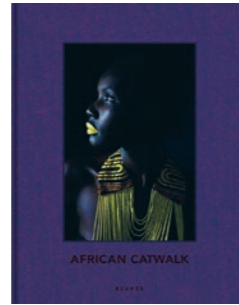
Interruptions
 Sarah Cooper & Nina Gorfer
 COOPER & GORFER
 SEEK AB
 (DISTRIBUTION THAMES & HUDSON)

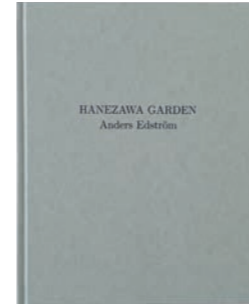
Observatören
 Emanuel Cederqvist
 Formgivare: Studio Moss, Eric Palmér och Karolina Eriksson
 ARVINIUS + ORFEUS PUBLISHING

Jag kom ensam
 Kenny Bengtsson
 MONUMENT

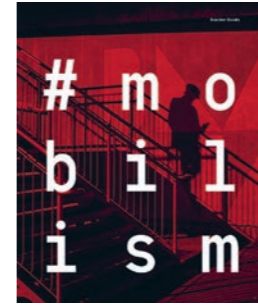
African catwalk
 Per-Anders Pettersson
 Medförfattare: Alessia Glaviano, Stella Jean, Allana Finley, Simone Cipriani,
 Formgivare: Hannah Feldmeier
 KEHRER VERLAG

Hanezawa garden
 Anders Edström
 Formgivare: Anders Edström
 MACK

Saint-Valery-sur-Somme
 Laurent Denimal
 Medförfattare: Eléonore Lelong
 Formgivare: Johannes Molin
 LDP EDITIONS

#mobilism
 Hans Malm
 Formgivare: Lasse Burell
 BOECKER BOOKS

SKÅNE KUST / COAST
 John S. Webb
 Formgivare: John S. Webb
 PEQUOD PRESS

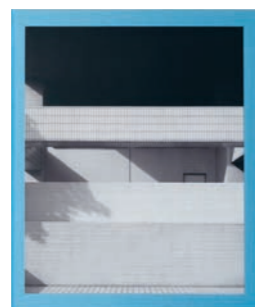
REVOIR
 JH Engström
 Medförfattare: Christian Caujolle
 Formgivare: Patric Leo
 JOURNAL

Sunshine & shadow
 Helga Härenstam
 Formgivare: Matilda Plöjel
 SAILOR PRESS

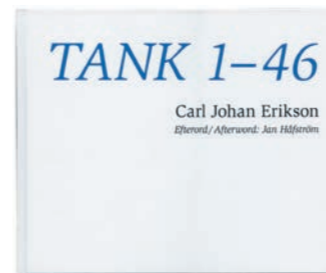
Moderna kyrkor i Sverige
 Bert Leandersson
 Medförfattare: Helena Lind och Lena From
 Formgivare: Anna Larsson
 BOKFÖRLAGET ARENA

Tokyo
 Gerry Johansson
 Formgivare: Greger Ulf Nilson
 JOHANSSON & JANSSON AB /
 ONLY PHOTOGRAPHY

Madonna
 Ewa Stackelberg
 Medförfattare: Ingela Bendt
 Formgivare: Donald Boström
 ARENA BOKFÖRLAG

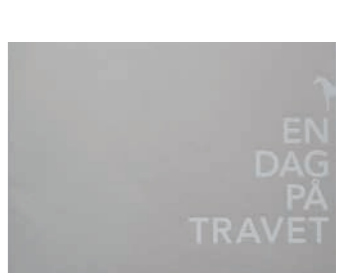
Tank 1-46
 Carl Johan Erikson
 Medförfattare: Efterord Jan Häfström
 Formgivare: Carl Johan Erikson
 OEI EDITÖR

Italia
 Martin Bogren
 Formgivare: Greger Ulf Nilson
 BOKFÖRLAGET MAX STRÖM

The belt of Venus and the shadow of the earth
 Inka & Niclas Lindergård
 Formgivare: Sepidar Hosseini
 KERBER VERLAG

En dag på travet – A day at the races
 Ola Billmont
 Formgivare: Ben Molina
 PLAGUE PRESS

Becoming somebody
Kuba Rose
Medförfattare: Leif Zern
Formgivare: Carl Anders Skoglund
2066 PUBLISHING

Permanent vacation
Rikard Laving
Medförfattare: Thomas Koppfelt
Formgivare: Karin A Karin
STOCKHOLMS FOTOANTIVKERIAT

Wind upon the face of waters
Johan Willner
Formgivare: Henrik Nygren
SKREID PUBLISHING
(SVENSK UPPLAGA) / KERBER
(ENGELSK UPPLAGA)

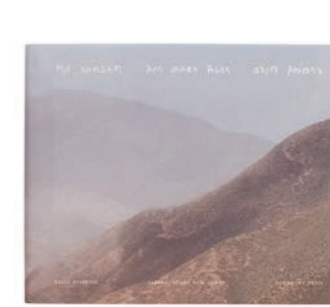
**OCTOBER 2016
(the fear of leaving)**
JH Engström
Formgivare: JH Engström
MÖREL BOOKS

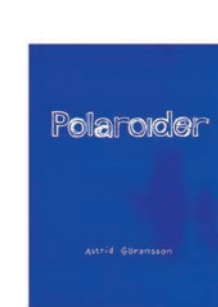
Florentine
Helena Blomqvist
Formgivare: Anna-Kari Lejon
LARS BOHMAN GALLERY

Native plants, invasive plants
Mari Lagerquist
Formgivare: Matilda Plöjel
SAILOR PRESS

Fadern, sonen och Göran
Kalle Assbring
Formgivare: Sebastian Wadsted
DOKUMENT PRESS

Polaroider
Astrid Göransson
Formgivare: Astrid Göransson,
David Skoog
DAGER FÖRLAG

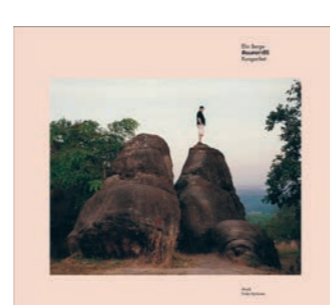
The chosen ones
Hendrik Zeitler
Medförfattare: Camilla Flodin
Formgivare: Gösta Flemming,
Johan Lindberg
JOURNAL

Midnattssol över Lappland
Peter Rosén
Medförfattare: Lisa Holmström
Formgivare: Peter Rosén/
LaplandMedia och Fredrik
Fredriksson MeraMedia
LAPPLANDMEDIA AB

You were pictured then
Jenny Lindhe
Formgivare: Caroline
Andersson/Svärta
BREADFIELD PRESS

Kungariket
Elin Berge
Medförfattare: Frida Hyvönen
Formgivare: Frans Enmark
NATUR&KULTUR

**Osynligheter – sprickor bortom
Houtkopersdwarstraat**
Karl-Johan Stigmark
Formgivare: Karl-Johan
Stigmark
OEI EDITÖR

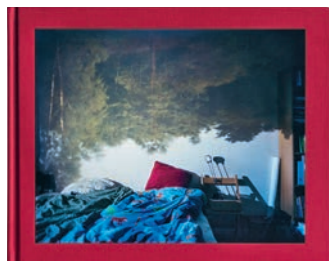
STHLM BRUTAL
Tove Falk Olsson
Medförfattare: Martin Rörby
Formgivare: Patric Leo
BOKFÖRLAGET MAX STRÖM

Ofilmatiserat
Malin Nicander
Medförfattare: Marianne Strand
Formgivare: Daniel Åberg,
författarna
CAMERA IN HERBA

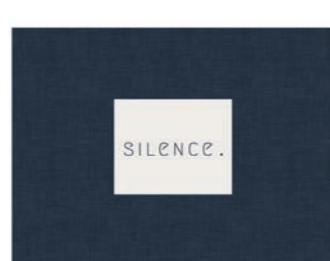
**Ewa-Mari Johansson
IMAGE 2000-2008**
Ewa-Mari Johansson
Formgivare: Ewa-Mari
Johansson, Jon Ryberg
SILVANA EDITORIALE S.P.A.

424
Zeitler
Formgivare: Gösta Flemming,
Johan Lindberg
JOURNAL

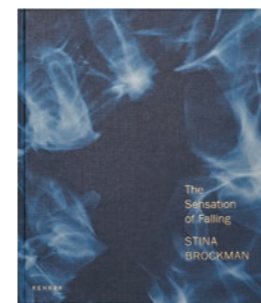
Korrespondenz
Håkan Granath
Medförfattare: Jan Kjellin
Formgivare: Alexandre
Deplanck/Companeros,
Håkan Granath
GRANATH FÖRLAG

Silence.
Annika Björndotter
Formgivare: Sara Solén
EGET FÖRLAG

POSITION
Per Florén
Formgivare: Per Florén
EGET FÖRLAG

The sensation of falling
Stina Brockman
Medförfattare: Dragana
Vujanovic, Erik Centerwall
Formgivare: Petter Antonisen
KEHRER VERLAG

Gotska Sandön
Birger Svanteson
Medförfattare: Rolf Haglund
Formgivare: Karin Almlöf
ALMLÖFS FÖRLAG

The Walk
August Eriksson
SKREID PUBLISHING

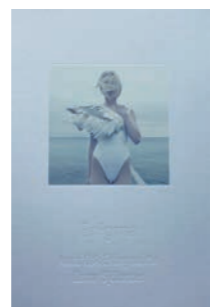
TWO ROOMS
David Skoog och John Skoog
Formgivare: David Skoog,
John Skoog
DAGER FÖRLAG

No date
Trinidad Carrillo
Formgivare: Eric Palmér
ART & THEORY

24 porträtt av min pappa Kamilla
Jesper Molin
Formgivare: Jesper Molin
EGET FÖRLAG

Enigma
Anna Ósk Erlingsdóttir
Medförfattare: Oscar Sjölander
Formgivare: Marko T Wramén
WATERGLOBE PRODUCTION

Imagine
Erik Johansson
Formgivare: Patric Leo
BOKFÖRLAGET MAX STRÖM

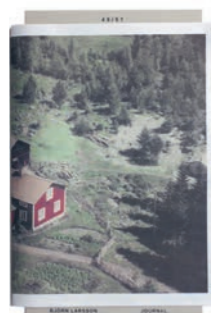
Hanseman
Martina Holmberg
Formgivare: Theodor Jikander
LUX

Dance me / Dansa mig
Håkan Elofsson
Formgivare: Anna-Karin Sundin
BOKFÖRLAGET ETC

Cirkelgång
Ann-Sofi Rosenkvist
Formgivare: Petter Antonisen
EGET FÖRLAG

49/51
Björn Larsson
Formgivare: Sebastian Wadsted
JOURNAL

Händelsehorisont || event horizon. Distribuerad fotografi
Cecilia Grönberg
Formgivare: Cecilia Grönberg;
PWR studio
OEI EDITÖR

We have a dream
Albert Wiking
Medförfattare: Oscar Edlund,
Daniel Rydén
Formgivare: Albert Wiking
BOKFÖRLAGET MAX STRÖM

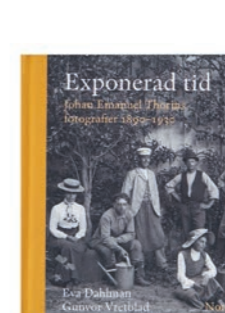
Sjung ditt liv
Marcus Erixson
Medförfattare: Håkan
Hellström
Formgivare: Patric Leo
BOKFÖRLAGET MAX STRÖM

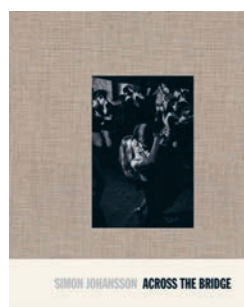
På jorden / On earth
Thomas Wågström
Medförfattare: Karl Ove
Knausgård
Formgivare: Greger Ulf Nilson
BOKFÖRLAGET MAX STRÖM / T55

VIBRATIONER
Jens Lindhe
Medförfattare: Karsten R.S.
Ifversen
Formgivare: Søren Damstedt /
TREFOLD
STRANDBERG PUBLISHING

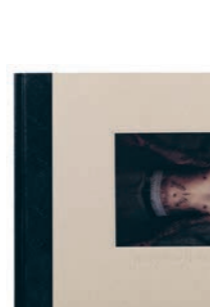
Exponerad tid – Johan Emanuel Thorins fotografier 1890–1930
Eva Dahlman och Gunvor Vretblad
Formgivare: Jens Andersson
NORDISKA MUSEETS FÖRLAG

Across the bridge
Simon Johansson
Formgivare: Gösta Flemming,
Simon Johansson
JOURNAL

UNG I RANDERS 1978–1979 SET af Finn Larsen og Lars Johansson
Finn Larsen
Medförfattare: Lars Johansson,
Sune Jonsson, Allan Berg
Nielsen m.fl.
Formgivare: Lars Peterson
FINN LARSEN

Hungry horse
Pieter ten Hoopen
Medförfattare: Luke Mogelson
Formgivare: Anders Birgersson
BOKFÖRLAGET MAX STRÖM

Fotografisk utbildning Göteborg 50 år 1966–2016
Rolf Svensson, Niclas Östling
Medförfattare: Karin Lyth,
Rolf Svensson
Formgivare: Julius Åsling
YRGO

Svart
Thomas Wågström
Medförfattare
Formgivare: Greger Ulf Nilson
T55

En sång om livets gång
Sara Linderöth
EGET FÖRLAG

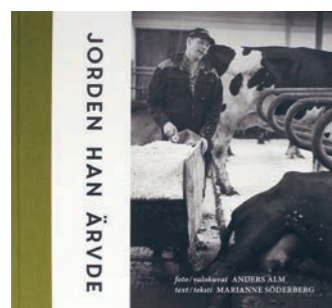

Utomlantz
Inga Lantz
Formgivare: Leif Högström
EGET FÖRLAG

25 Lemon trees, no gardeners
Klara Källström och
Thobias Fäldt
Medförfattare: Kajsa Ekis
Ekman
Formgivare: Klara Källström
och Thobias Fäldt
B-B-B-BOOKS

Följande böcker är inlämnade men är utom tävlan:

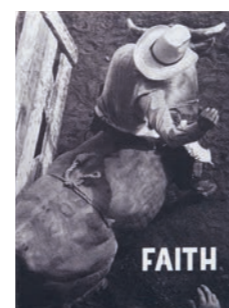
Jorden han ärvde
Anders Alm
Medförfattare: Marianne Söderberg
Formgivare: Anders Alm
NORRBOTTENS MUSEUMS FÖRLAG

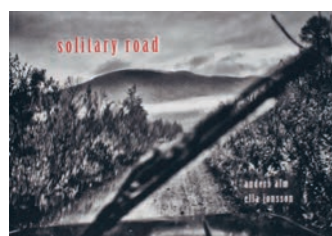
Gbg state of mind
Per Englund
Formgivare: Svensk Bokproduktion & Museum Studio
DOKUMENT PRESS

Sthlm phone home
Per Englund
Formgivare: Svensk Bokproduktion & Museum Studio
DOKUMENT PRESS

Faith
Magnus Westerborn
WIKSTROOM

Solitary road
Anders Alm
Medförfattare: Ella Jonsson
Formgivare: Anders Alm
FOTOGRAF ANDERS ALM AB

Eget snus – tobaksodling och snusrecept för husbehov
Per Englund
Formgivare: Patric Leo
BOKFÖRLAGET ARENA

en route italia
Magnus Westerborn
WIKSTROOM

Samtliga vinnare, nominerade och jurymedlemmar Svenska Fotobokspriset 1996–2016_

Bästa fotobok 1996
Ingen har sett allt Anders Petersen

Nominerade:
Den barnlösa byn Anders Alm
Stockholm blues Micke Berg
Söndagsfotografen Gösta Spång
På insidan av allvaret Thomas Wågström

Jury: Inger Edelfeldt, Lotta Köhlhorn, Håkan Pieniowski & Po Tidholm

Bästa fotobok 1997
Ajax & Kingston Lars Sundh

Nominerade:
Sverige, Sverige, fosterland Robert Blombäck
Skogens öga Mattias Klum
Fotografier (Photographs) 1966–1996 Anders Petersen
d+d Jefferik Stocklassa

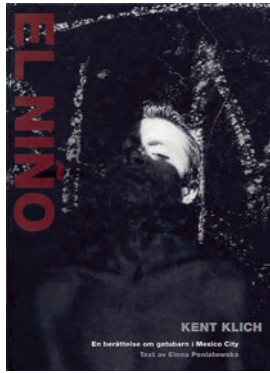
Jury: Milou Allerholm, Anders Eklind, Kristian Petri & Eva-Marie Rundqvist

Bästa fotobok 1998
Härbärke JH Engström

Nominerade:
Parken Leif Claesson
Sala backe Lennart Engström
Amerika Gerry Johansson
Samefotografen Nils Thomasson John E Utsi

Jury: Berno Hjälmrud, Stefania Malmsten, Leif Nylén & Carina Rydberg

Bästa fotobok 1999
El Niño. En berättelse om gatubarn i Mexico City Kent Klich

Nominerade:
Små människor Micke Berg
Slussen Lena Granefelt
Minne Nina Korhonen
Så länge skogen växer. En berättelse om trädens betydelse. Hans Strand

Jury: Peter Englund, Camilla Floyd, Lars Tunbjörk & Nina Ulmaja

Bästa fotobok 2001
Berättelser för levande Ewa Stackelberg

Nominerade:
Och himlen därovan Jens Assur
Guitarra Portuguesa Robert Blombäck
Moments in between Jens Olof Lasthein
Boxare Thomas Wågström

Jury: Nils Degerman, Ingrid Elam, Mattias Johanson & Tomas Tidholm

Bästa fotobok 2003
Chords No. 1–17 Anders Krisár

Nominerade:
Fem decennier Torbjörn Andersson
Lennart Nilsson – hans livs bilder Lennart Nilsson
Rum tar tid Rolf Wohlin
T.S Halil Koyutürk

Jury: Ann-Charlotte Glasberg, Per Lindström, Stefania Malmsten & Anders Paulrud

Bästa fotobok 2005
Ljuset och rummet Lennart af Petersen & Åke Hedström

Nominerade:
Dom alla Lars Tunbjörk
Family matter Anders Krisár
Från undrens land Wendy Sue Lamm
Spår av en befolkning Anders Kristensson

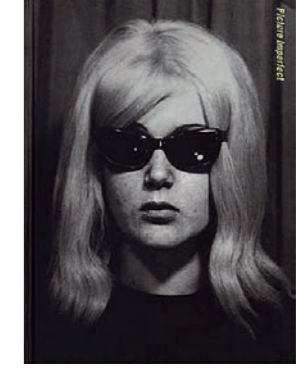
Jury: Lisa Careborg, Gunilla Grahn-Hinnfors, Lars Hall, Tuija Lindström & Kristofer Lundström

Svenska Fotobokspriset 2007
Och tiden blir ett förunderligt ting Sune Jonsson

Nominerade:
Escapes Björn Abelin
Människa människa Paul Hansen
Stolen moments Tore Sandahl
Vinter Lars Tunbjörk

Jury: Tomas Forser, Karin Frisell, Pieter ten Hoopen & Kerstin Ullström Elam

Svenska Fotobokspriset 2009
Picture imperfect Kent Klich

Nominerade:
Albino – i skuggan av solen Johan Bävman
From back home Anders Petersen & JH Engström
One picture at a time Gunnar Smoliansky
Palmyra Eric Ericson

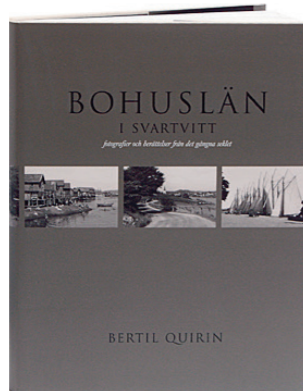
Jury: Stefan Nilsson, Donald Boström & Eva Brandt

Bästa fotobok 2000
Stockholms satelliter Per Skoglund

Nominerade:
Spejare i 50-talet Tor Dal
I Asiens tid Stig T Karlsson
From one side to the other Lennart Olson
Pylonia Henrik Saxgren

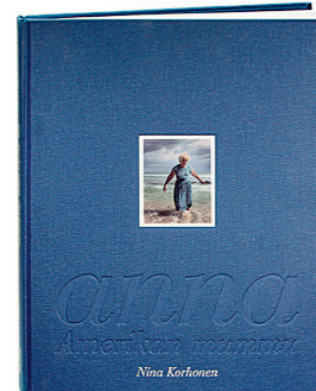
Jury: Johanna Ekström, JH Engström, Christer Jonsson & Kristina Lindström

Bästa fotobok 2002
Bohuslän i svartvitt. Fotografier och berättelser från det gångna seklet Bertil Quirin

Nominerade:
The Hasselblad award 2000 Boris Mikhailov
Ceausescu barn Kent Klich
Fotografier från Slussen i Stockholm 1952 Gunnar Smoliansky (foto) Carl-Johan Malmberg (text)
Office/Kontor Lars Tunbjörk

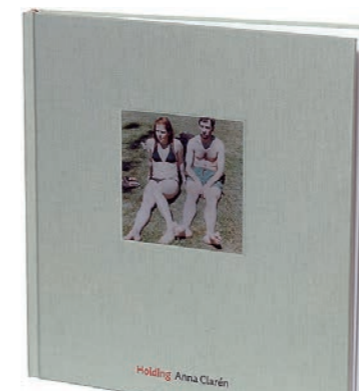
Jury: Lars Hall, Annika Karlsson-Rixon, Göran Widerberg & Jannike Åhlund

Bästa fotobok 2004
Anna, Amerikan mamma Nina Korhonen

Nominerade:
Eventuella anhöriga Tina Engohff (foto) Georg Klein (text)
Genomresa Georg Oddner (foto) Per Svensson m.fl. (text)
Trying to dance JH Engström
Waldermarsudde Gunnar Smoliansky (foto) Hans Henrik Brummer (text)

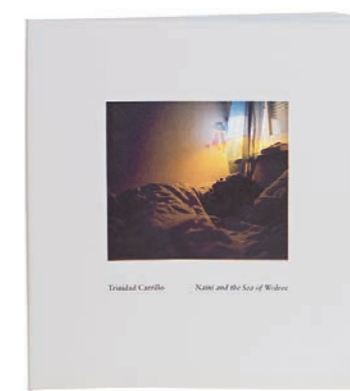
Jury: Charlotte Ekbohm, Anders Kornestedt, Marie Lundquist, Eva-Marie Rundquist & Maria Schottenius

Bästa fotobok 2006
Holding Anna Clarén

Nominerade:
Fotografier Jean Hermansson
Krig och kärlek Henrik Saxgren
Med kroppen som slagfält Catharina Gotby
Sverige Gerry Johansson

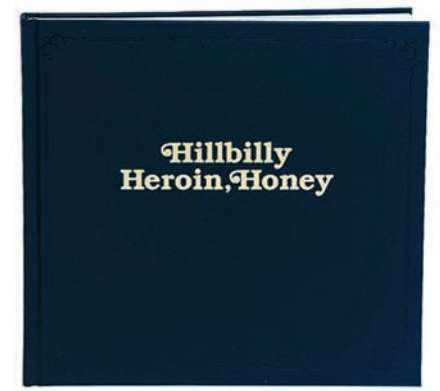
Jury: Tomas Forser Anders Petersen, Karin Mamma Andersson & Lars Liljendahl

Svenska Fotobokspriset 2008
Naini and the sea of wolves Trinidad Carrillo

Nominerade:
Mitt i naturen Björn Larsson
The last golden frog Helena Blomqvist
Various parts corners world Karl-Johan Stigmark
White sea Black sea Jens Olof Lasthein

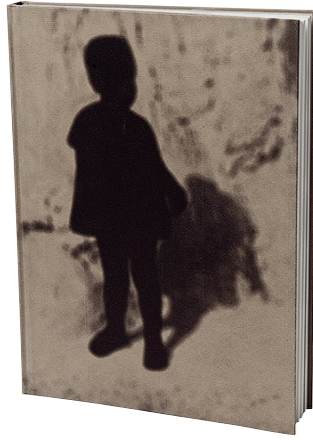
Jury: Anna Clarén, Carl Johan De Geer, Jan Erik Lundström & Stefan Nilsson

Svenska Fotobokspriset 2010
Hillbilly heroin, honey Hannah Modigh

Nominerade:
Fläckar, ord + Sprickor och andra sprickor Karl-Johan Stigmark
Gaza photo album Kent Klich
Pure architecture Åke E:son Lindman
Ulan Bator Gerry Johansson

Jury: Inta Ruka, Ola Carlson, Julia Peirone & Johan Melbi

Svenska Fotobokspriset 2011
Sverige/Schweden Maria Miesenberger

Nominerade:

The pier Nils Petter Löfstedt
Presence Catharina Gotby
Södrakull Frösakull Mikael Olsson
A place of one's own Hendrik Zeitler

Jury: Julia Peirone, Marianne Lindberg
De Geer, Eric Ericson & Ruben Östlund

Svenska Fotobokspriset 2013
Brandplats 3 Björn Larsson

Nominerade:

Djur, 66 bilder Mats Andersson
Handplockat: På utflykter i bildarkivet
Christine Sjöberg, Lars Dyrendom, Fröydi
Laszlo & Hendrik Zeitler
Rainbow transit Per-Anders Pettersson
Walderstens Instagram Jesper Waldersten

Jury: Sophie Allgårdh, Ingrid Fisher Jonge,
Claes Gabrielsson, Johan Sjöström & Nina
Ulmaja

Svenska Fotobokspriset 2016
Satellite + Cirkular wait + Second nature
Martina Hoogland Ivanow

Nominerade:

The Rectangle's Sharp Stare Jenny Källman
Purity David Magnusson
TOUT VA BIEN JH Engström
Village Klara Källgren & Thobias Fäldt

Jury: Anders Petersen, Maud Nycander, Per
Lindström, Matilda Plöjel och Lotta Antonsson

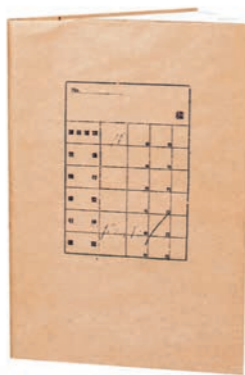

Svenska Fotobokspriset 2012
Watching humans watching Inka Lindergård
& Niclas Holmström

Nominerade:

Memories of Bruno Ehr
Soho Anders Petersen
stereo_typ Misha Pedan
We look and we see Kristina Bengtsson
& Lotten Pålsson

Jury: Elsa Modin, Johan von Freidrichs,
Johan Sjöström & Anastasia Taylor-Lind

Svenska Fotobokspriset 2014
Nagoya notebook Anna Strand

Nominerade:

Another language Mårten Lange
*Armageddon – The End: a topographical
survey* Carl Johan Erikson
Europe, Greece, Athens, Acropolis
Klara Källström & Thobias Fäldt
The edge of civilization Eddy van Wessel
Tractor boys Martin Bogren

Jury: Jim Casper, Claes Gabrielsson,
Mikael Olsson, Sandra Praun & Nina Strand

Kompaktkamera, systemkamera, vidvinkelgluggar, telegluggar, normalgluggar, motljusskydd, polfilter, UV-filter, ND-filter, blixtar, diffuser, reflexskärmar, LED-belysning, ljusbom, stativ, trevägshuvud, trådutlösare, gråkort, batterier, batterigrepp, batteriladdare, CF-kort, SD-kort, SSD, WiFi-modul, GPS-modul, mikrofoner, datorer och objektivlock.

Rätt skönt att ha allt försäkrat

Ring oss direkt på 08-440 54 40 eller besök gefvert.se

Gefvert

Fotoförfattarna

Svenska Fotografers Förbund
Hornsgatan 103
117 28 Stockholm

Kontaktperson:

Hanna Langenfelt
hanna@sfoto.se

Upplaga: 800

Redaktion:

Projektledare och redaktör:
Tove Falk Olsson och
Magnus Westerborn
Form: Sara Rapp Acedo

ISBN: 978-91-639-0326-7
Tryckeri: Ätta45 AB, Järfälla

Utgivningsår: 2017

Svenska
fotobokspriset
2017

